

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Медичний факультет
Кафедра фізичної терапії та ерготерапії

СИЛАБУС

виробничої практики

Клінічна практика з фізичної терапії пацієнтів з
посттравматичним стресовим розладом

підготовки бакалавра (на базі диплома молодшого спеціаліста)
(назва освітнього рівня)

спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія
(шифр і назва спеціальності)

Освітньо-професійної програми Фізична терапія, ерготерапія
(назва освітньо-професійної освітньо-наукової/освітньо-творчої програм)

Силабус практики бакалавра «Клінічна практика з фізичної терапії пацієнтів з посттравматичним стресовим розладом» підготовки «бакалавра», галузі знань – 22 Охорона здоров'я, спеціальності – 227 Фізична терапія, ерготерапія, за освітньо-професійною програмою – Фізична терапія, ерготерапія

Розробник: Степаненко В'ячеслав Володимирович, доцент кафедри фізичної терапії та ерготерапії

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

(Андрійчук О. Я.)

Силабус практики затверджено на засіданні кафедри фізичної терапії та ерготерапії
протокол № 3 від 10.10. 2022 р.

Завідувач кафедри:

(Андрійчук О. Я.)

1. Опис виробничої практики

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика виду практики
Денна форма навчання	<p>Галузь знань 22 Охорона здоров'я Спеціальність: 227 - фізична терапія, ерготерапія</p> <p>Освітньо-професійна програма: Фізична терапія, ерготерапія</p> <p>Освітній ступінь: Бакалавр на базі диплома молодшого спеціаліста</p>	виробнича
		Рік підготовки: 3
Кількість годин /кредитів / 180/6		Семестр: 5
		Консультації: 11 год.
		Самостійна робота: 169 год.
		Форма контролю: залік

II. Інформація про керівника практики

Степаненко В'ячеслав Володимирович

Науковий ступінь - кандидат біологічних наук

Вчене звання - доцент

Посада - доцент кафедри фізичної терапії та ерготерапії

Контактна інформація – Stepanenko.Viacheslav@vnu.edu.ua

Дні занять розміщено на сайті навчального відділу ВНУ: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис практики.

- 1. Анотація практики.** Виробнича практика «Клінічна практика з фізичної терапії пацієнтів з посттравматичним стресовим розладом» - спрямований на формування у здобувачів вищої освіти спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія уявлень та практичних навичок організації системи фізичної реабілітації пацієнтів з посттравматичним стресовим розладом. Освітній компонент розкриває сутність системи фізичної реабілітації пацієнтів з посттравматичним стресовим розладом, як комплекс взаємообумовлених методів фізичної терапії спрямованих на подолання патологічних психофізіологічних наслідків дезадаптації та одночасного підвищення психофізіологічної резистентності пацієнта в умовах перенесення стресової ситуації. Базовими принципами провадження системи методів фізичної терапії при посттравматичному стресовому розладі є розуміння фундаментальних принципів механізму адаптації людини, медико-біологічних особливостей розвитку стрес-реакції, етіологічних особливостей виникнення посттравматичного стресового розладу та психофізіологічних механізмів його формування. Основним результатом вивчення освітнього компонента «Клінічна практика з фізичної терапії пацієнтів з посттравматичним стресовим розладом» є формування у здобувачів вищої освіти спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія уявлень про основні методи фізичної терапії (та їх застосування) спрямованих на подолання наслідків посттравматичного стресового розладу.
- 2. Пререквізити** – нормальна анатомія людини (за професійним спрямуванням); нормальна фізіологія людини (за професійним спрямуванням); основи загальної патології, основи практичної діяльності у фізичній терапії та ерготерапії (вступ до спеціальності); обстеження, методи оцінки та контролю при порушенні діяльності серцево-судинної та дихальної системи; клінічний реабілітаційний менеджмент при порушенні діяльності серцево-судинної та дихальної системи.
Постреквізити – клінічний реабілітаційний менеджмент при неврологічних дисфункціях.
- 3. Мета і завдання практики.**
Метою практики є процес формування у здобувачів набуттямайбутніми спеціалістами – фізичними терапевтами практичних навичок та умінь, які дозволять організувати та провадити систему реабілітаційних заходів пацієнтам з посттравматичними стресовими розладами.
Основними **завданнями** практики «Клінічна практика з фізичної терапії пацієнтів з посттравматичним стресовим розладом» є:
 - сформувати у здобувачів освіти уявлення про основні методи фізичної терапії пацієнтів з посттравматичним стресовим синдромом на основі збору анамнезу, визначення типу посттравматичного стресового синдрому та клінічних його проявів;
 - сформувати навички побудови програм реабілітації у відповідності до функціональних обмежень, що виникли у пацієнтів з посттравматичним стресовим синдромом.
- 4. Результати навчання (компетентності)**
Освітній компонент додатково сприяє формуванню таких компетентностей:
Інтегральна компетентність (ІК):
Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, пов'язані з фізичною терапією та ерготерапією, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням положень, теорій та методів медико-біологічних, соціальних, психолого-педагогічних наук.
Загальні компетентності (ЗК)
ЗК 1 Здатність до розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК 3 Здатність до міжособистісної взаємодії.
ЗК 5 Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
ЗК 10 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 11 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
Фахові компетентності (ФК)

ФК 1 Здатність пояснити пацієнтам, клієнтам, родинам, членам міждисциплінарної команди, іншим медичним працівникам потребу у заходах фізичної терапії, ерготерапії, принципи їх виконання і зв'язок з охороною здоров'я.

ФК 03. Здатність трактувати патологічні процеси та порушення і застосовувати для їх корекції придатні засоби фізичної терапії, ерготерапії.

ФК 4 Здатність враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти у практиці фізичної терапії, ерготерапії.

ФК 7 Здатність допомогти пацієнту/клієнту зрозуміти власні потреби, обговорювати та пояснювати зміст і необхідність виконання програми фізичної терапії та ерготерапії

ФК 8. Здатність ефективно реалізовувати програму фізичної терапії та/або ерготерапії

ФК 9 Здатність забезпечувати відповідність заходів фізичної терапії та/або ерготерапії функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта.

ФК 10. Здатність проводити оперативний, поточний та етапний контроль стану пацієнта/клієнта відповідними засобами й методами та документувати отримані результати.

ФК 11. Здатність адаптувати свою поточну практичну діяльність до змінних умов.

ФК 14. Здатність знаходити шляхи постійного покращення якості послуг фізичної терапії та ерготерапії.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПР 01. Демонструвати готовність до зміцнення та збереження особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини та проведення роз'яснювальної роботи серед пацієнтів/клієнтів, членів їх родин, медичних фахівців, а також покращенню довкілля громади.

ПР 04. Застосовувати у професійній діяльності знання біологічних, медичних, педагогічних та психосоціальних аспектів фізичної терапії та ерготерапії.

ПР 07. Трактувати інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення за Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ ДП).

ПР 09. Реалізувати індивідуальні програми фізичної терапії, ерготерапії.

ПР 11. Здійснювати заходи ерготерапії для ліквідації або компенсації функціональних та асоційованих з ними обмежень активності та участі в діяльності.

ПР 13. Обирати оптимальні форми, методи і прийоми, які б забезпечили шанобливе ставлення до пацієнта/клієнта, його безпеку/захист, комфорт та приватність.

ПР 14. Безпечно та ефективно використовувати обладнання для проведення реабілітаційних заходів, контролю основних життєвих показників пацієнта, допоміжні технічні засоби реабілітації для пересування та самообслуговування.

ПР 18. Оцінювати себе критично, засвоювати нову фахову інформацію, поглиблювати знання за допомогою самоосвіти, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.

IV. Етапи практики.

Етапи	Зміст, основні завдання, тривалість
Підготовчий	Освоєння теоретичного матеріалу з питань організації реабілітації при розвитку посттравматичного стресового розладу.
Ознайомлювальний	Знайомство з базою практики.
Основний.	Виконання завдань практики протягом проведення практики.
Підсумковий.	Захист практики.

Види індивідуальних завдань.

Складання програм фізичної терапії та ерготерапії пацієнтам з посттравматичним стресовим розладом.

V. Оцінювання результатів

Поточне оцінювання результатів провадження практики відбувається у відповідності до наступних критеріїв:

Зміст роботи, що оцінюється	Кількість балів
1. Теоретична підготовка: – знання змісту освітнього компоненту; – володіння теоретичним матеріалом	2-5
2. Психолого-професійна майстерність: – комунікабельність; – вміння працювати в команді; – вміння дотримуватись меж професійної компетентності; – сформованість професійних навичок етичного характеру.	2-5
3. Особистісні характеристики: – дисциплінованість під час проходження практики; – ініціативність; – самостійність; – професійна спрямованість	2-5
4. Навички міжособистісної взаємодії: – знання методів вербального та невербального спілкування з учасниками процесу фізичної терапії та ерготерапії; – знання методів вербального та невербального спілкування з пацієнтами у різних станах; – знання методів вербального та невербального спілкування з опікунами, членами сім'ї, близькими пацієнта.	2-5
5. Оцінювання процесу проходження практики:	
– навички обстеження пацієнтів (точність оцінки результатів та їх інтерпретація)	2-5
– складання програми або елементів програми фізичної терапії та ерготерапії;	2-5
– виконання (провадження) програми або елементів програми фізичної терапії та ерготерапії ;	2-5
– точність проведення оцінки результатів (реалізації) програми або елементів програми фізичної терапії та ерготерапії;	2-5
–якість формування медичної документації, облікової звітності на базах практики	2-5
6. Оцінювання звітної документації: – уміння правильного оформлення індивідуальної програми фізичної терапії та ерготерапії; – якість оформлення щоденника практики, журналу практики та інших звітних документів передбачених практикою.	2-5

7. Оцінювання допоміжної документації : — знання законодавчих та системоутворюючих документів, що регулюють професійну діяльність; — знання законодавчих документів, що стосуються охорони здоров'я, прав та обов'язків пацієнтів.	2-5
Середнє арифметичне з конвертацією у 200 бальну шкалу	0-120 балів
8. Залік з практики	80 балів

VI. Політика оцінювання

Політика науково-педагогічного працівника щодо здобувача освіти полягає в послідовному та цілеспрямованому здійсненні освітнього процесу на засадах прозорості, доступності, наукової обґрунтованості, методичної доцільності та відповідальності учасників освітнього процесу.

Всі учасники освітнього процесу повинні дотримуватись вимог чинного законодавства України, Статуту і Правил внутрішнього розпорядку ВНУ імені Лесі Українки, загальноприйнятих моральних принципів, правил поведінки та корпоративної культури; підтримувати атмосферу доброзичливості, порядності та толерантності.

Здобувачі освіти здійснюють попередню теоретичну підготовку до клінічної практики згідно з переліком рекомендованих джерел. До початку курсу необхідно встановити на мобільні пристрої або ноутбуки застосунки Microsoft Office 365 (Teams, Forms, One Note) для роботи з доступними матеріалами курсу. Вхід для активації облікового запису відбувається через корпоративну пошту з доменом – @vnu.edu.ua. Корпоративна пошта з паролем видається методистом деканату медичного факультету.

Оцінювання здобувачів освіти здійснюється відповідно до Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки.

В освітньому процесі застосовується дві шкали оцінювання: багатобальна (200-бальна) шкала та 4- бальна шкала. Результати конвертуються із однієї шкали в іншу згідно із нижче наведеними правилами. Оцінювання здійснюється за 200- бальною шкалою ECTS. Підсумкова оцінка формується з урахуванням результатів провадження практики та заліку.

У разі наявності диплома молодшого спеціаліста (молодшого бакалавра, фахового молодшого бакалавра) можливе зарахування (перезарахування) певної кількості годин відповідно до Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки.

У разі наявності документа, що засвідчує навчання на сертифікованих курсах, онлайн-курсах, які дотичні до тем освітнього компонента, можливе зарахування певної кількості балів (за попереднім погодженням з науково-педагогічним працівником), відповідно до Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки.

У разі переходу на дистанційну форму навчання провадження освітнього компоненту відбувається у команді освітнього середовища Microsoft Office 365 відповідно до Положення про дистанційне навчання та додаткових розпоряджень ректорату.

Науково-педагогічний працівник і здобувач освіти мають дотримуватись ст.42 Закону України «Про освіту». Усі здобувачі освіти повинні ознайомитись із основними положеннями Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки та Ініціативою академічної доброчесності та якості освіти – Academic IQ.

У разі недотриманням здобувачем освіти **засад академічної доброчесності** - сукупності етичних принципів та визначених законом правил, якими керуються учасники освітнього

процесу під час навчання, викладання і провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень, оцінювання практичне буде відбуватись.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: • самостійне виконання навчальних завдань, завдань передбачених проходженням практики (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); • посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; • дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; • надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Політика щодо дедлайнів та перескладання.

Регламент проведення практики, терміни проведення заліків та оприлюднення оцінювання, умови перескладання визначаються Положенням про проведення практики здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки

VII. Підсумковий контроль

Формою підсумкового контролю є залік.

Залік здійснюється керівником від кафедри в присутності членів комісії і має на меті перевірку рівня сформованості компетентностей та практичних результатів навчання здобувача освіти сформованих під час проходження під час виконання залікових завдань. Оцінювання знань здобувачів здійснюється за результатами суми балів поточного оцінювання діяльності здобувача освіти під час проходження практики (Таблиця 1) та балів отриманих здобувачем освіти на захисті практики.

Максимальна кількість балів, яку може набрати здобувач за поточну діяльність у продовж практики становить 120 балів. Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати здобувач освіти за поточну діяльність на практиці для допуску до заліку становить 72 бали. Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих здобувачем освіти оцінок за 4-бальною шкалою під час практики, шляхом обчислення середнього арифметичного, округленого до двох знаків після коми. Отримана величина конвертується у бали за 200-бальною шкалою відповідно до Таблиці 2.

Таблиця 2

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу для дисциплін, що завершуються екзаменом (диференційованим заліком)

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	120	4.45	107	3.91	94	3.37	81
4.95	119	4.41	106	3.87	93	3.33	80
4.91	118	4.37	105	3.83	92	3.29	79
4.87	117	4.33	104	3.79	91	3.25	78
4.83	116	4.29	103	3.74	90	3.2	77
4.79	115	4.25	102	3.7	89	3.16	76
4.75	114	4.2	101	3.66	88	3.12	75
4.7	113	4.16	100	3.62	87	3.08	74
4.66	112	4.12	99	3.58	86	3.04	73
4.62	111	4.08	98	3.54	85	3	72
4.58	110	4.04	97	3.49	84	Менше 3	Недостатньо
4.54	109	3.99	96	3.45	83		
4.5	108	3.95	95	3.41	82		

Під час заліку з практики комісія заслуховує звіт здобувача освіти про проходження практики. За результатами звіту, його обговорення та відповідей здобувача освіти на додаткові запитання виставляється здобувачу оцінка у відповідних балах (від 0 до 80). Сукупність набутих здобувачем у процесі проходження практики теоретичних знань, умінь, навичок, що реалізуються у досягненні програмних результатах навчання та рівнях сформованості відповідних компетентностей оцінюється за такими орієнтовними критеріальними рівнями:

Відмінно (61-80) – Демонструє високий рівень сформованості відповідних компетентностей та досягнення програмних результатів навчання у повному обсязі, що передбачені освітньо-професійною програмою. Тісно пов'язує теорію з практикою та демонструє досконале розуміння професійної реалізації засвоєних практичних навичок. Володіє методами обстеження пацієнта. Демонструє здатність до вирішення неординарних практичних задач підвищеної складності, здійснює клінічні судження на основі узагальнення матеріалів практики. Звітна документація практики наявна у повному обсязі.

Добре (41-60) – Демонструє достатній рівень сформованості відповідних компетентностей та досягнення програмних результатів навчання, що передбачені освітньо-професійною програмою. Правильно використовує теоретичні знання для вирішення практичних завдань. Володіє необхідними практичними прийомами професійної діяльності та їх реалізації на рівні практичних вмінь. Звітна документація з проходження практики наявна у повному обсязі, але може мати формальні помилки технічного характеру.

Задовільно (21-40) – Здобувач освіти не може самостійно побудувати чіткий, логічний звіт (відповідь) про проходження практики. Неповно, за допомогою додаткових запитань, відповідає на стандартизовані питання. Під час відповіді робить помилки. Володіє лише обов'язковим мінімумом рівня сформованості компетентностей та досягнення практичних результатів навчання. Звітна документація з проходження практики наявна у повному обсязі, але має помилки.

Незадовільно (0-20) – здобувач не може побудувати логічно свій звіт з практики, не відповідає на додаткові запитання, не розуміє суті проблеми. Звітна документація з проходження практики наявна не в повному обсязі.

У дату складання заліку науково-педагогічний працівник записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час практики (шкала від 0 до 120 балів) та кількість балів яку здобувач освіти отримав під час заліку (захист практики від 0 до 80). Інтерпретація результатів здійснюється у відповідності до Шкали оцінювання знань здобувачів освіти

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Переведення оцінки в шкалу ECTS та національну шкалу здійснюється за схемою:

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
170–200	Відмінно	A	відмінне виконання
150–169	Дуже добре	B	вище середнього рівня
140–149	Добре	C	загалом хороша робота
130–139	Задовільно	D	непогано
122–129	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–121	Незадовільно	FX	Необхідне перескладання

У разі отримання незадовільної оцінки під час складання заліку здобувачу освіти надається можливість повторного складання заліку за умови доопрацювання звіту й індивідуального завдання. За умови отримання незадовільної оцінки з практики під час ліквідації заборгованості комісії здобувач освіти відрховується з Університету (дивись Положення).

VIII. Рекомендована література

Основна література.

1. Венгер О.П., Ястремська С.О. Посттравматичний стресовий розлад: навчальний посібник. – К.: Укрмедкнига, 2016. – 264 с.
2. Реабілітація постраждалих в умовах надзвичайних ситуацій та бойових дій. Посттравматичний стресовий розлад / К. Д. Бабов [та ін.] ; за ред. В. В. Стеблюк. – Одеса : Поліграф, 2015. - 238 с.
3. Джудіт Герман Психологічна травма та шлях до видужання. – Львів: Видавництво Старого Лева. – 2020. – 416 с.
4. Харченко В. Є., Шугай М. А. Психологічна діагностика та корекція посттравматичного стресового розладу особистості : методичний посібник – Острог : Острозька академія, 2015. – 160 с.

Додаткова література

1. Erin Martz Trauma Rehabilitation After War and Conflict. - Springer; 2010th edition. – 456 p.
2. John P. Wilson , Boris Drozdek Broken Spirits: The Treatment of Traumatized Asylum Seekers, Refugees and War and Torture Victims. - Routledge; 1st edition. – 736 p.
3. War Trauma in Veterans and Their Families: Diagnosis and Management of PTSD, TBI and Comorbidities of Combat Trauma: From Pharmacotherapy to a 12Step ... Series in Behavioral Science and Law) /Editor by Jamshid A. Marvasti. - Charles C Thomas Pub Ltd, 2012. – 317p.
4. Ганонг В. Ф. Фізіологія людини : підручник / Вільям Ф. Ганонг ; пер. з англ. М. Гжегоцький, В. Шевчук, О. Заячківська. – Львів : БАК, 2002. – 784 с
5. Фізіологія людини : навч. посіб. / [Яремко Є. О., Вовканич Л. С., Бергтраум Д. І., Коритко З. І., Музика Ф. В.]. – Вид. 2-ге, допов. – Львів : ЛДУФК, 2013. – 207 с.
6. Ничкало Н. Г. Адаптація професійна / Н. Г. Ничкало // Енциклопедія сучасної України. – К.: Держ. голов. підприємство респ. ВО, 2001. – Т. 1: «А». – С. 179–180.
7. Mary Wingo The Impact of the Human Stress Response: The Biologic Origins of Human Stress. - Paperback –, 2016. - 142 p.

Електронні ресурси

1. Що таке посттравматичний стресовий розлад (ПТСР) доступ з <https://www.psychologytools.com/resource/understanding-post-traumatic-stress-disorder-ptsd/>
2. Міжнародна класифікація хвороб. – 11 видання: доступно з <https://icd.who.int/>
3. Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders (DSM-5-TR). – доступ з <https://psychiatry.org/psychiatrists/practice/dsm>
4. Міжнародна класифікація функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я. – доступ з <https://www.who.int/standards/classifications/international-classification-of-functioning-disability-and-health>